

V realnem svetu veljajo zakoni in pravila, ki uravnavajo medosebne odnose. V virtualnem svetu pa se zdi, da je vse dovoljeno, da ni omejitev in pravil. Vendar splošna etika velja tudi na spletu. Vsi, ki smo vključeni v določeno spletno okolje, smo soustvarjalci tega okolja. **Dober bonton ima vedno opraviti z vljudnostjo, strpnostjo, sodelovanjem in estetiko.** Raven spletnega komuniciranja odraža posameznika, njegov odnos do dela in do soljudi. Obnašanje na spletu naj bo zato enako kot pri učnih urah v živo.

Vsebina gradiv, ki se objavlja na videosrečanjih in v spletnih učilnicah, je namenjena zgolj za vzgojno-izobraževalne namene SVŠGUGL. Brez vnaprejšnjega pisnega dovoljenja profesorja_ice gradiva ni dovoljeno uporabljati za druge namene, ga objavljati ali ga posredovati drugim osebam.

Preden se seznaš s pravili spletnega bontona, si preberi smernice za varno uporabo interneta.

VARNA UPORABA INTERNETA

Da si lahko varen_a uporabnik_ica interneta, **najprej poskrbi za varnost lastne zasebnosti in s tem posledično za varnost zasebnosti drugih**, s katerimi prihajaš v stik:

1. Zaščiti svoj računalnik in mobilno napravo s požarnim zidom ter protivirusnim programom. Redno ga posodablja. Če tega ne znaš, poišči pomoč.
2. Za brezžičen dostop do interneta na usmerjevalniku (routerju) določi močno geslo, s katerim boš onemogočil_a sosedom in drugim v tvojem območju, da se priklopijo na internet prek tebe.
3. Za kreiranje gesel ne uporablja besed in števil, ki so povezane direktno s teboj in ki jih o tebi vedo tudi drugi (npr. tvoj rojstni datum, ime tvoje simpatije ali hišnega ljubljence ...). Uporablja varna/močna gesla.
4. Gesel ne zaupa nikomur – niti svojemu najboljšemu prijatelju ne. Če sumiš, da tvoje geslo pozna še kdo drug, ga nemudoma zamenja.
5. Ne uporablja enega in istega gesla za različne naprave, programe in spletna omrežja.
6. Zaklepa svoj računalnik in telefon s PIN kodo (ali katerokoli drugo obliko zaklepanja), da preprečiš dostop, zlorabo in vdor do svojih osebnih podatkov.
7. Na internetu ne razkriva osebnih informacij – ne objavlja svojega hišnega naslova, telefonske številke, naslova e-pošte, gesel ... in naslova šole, ki jo obiskuješ. Izklopi samodejno posodabljanje in vidnost geolokacijskih storitev.
8. Ne objavlja informacij, fotografij, videoposnetkov ... ki škodijo tvojemu ugledu in ugledu drugih. Vse, kar je enkrat objavljeno na spletu, ostane tam za vedno.

9. Pri izbiri e-prijateljev bodi kritičen_a. Ne sprejemaj jih v svoj krog zgolj zato, da boš imel_a več lajkov in ogledov svojih objav. Internetni prijatelji pogostokrat niso to, za kar se izdajajo. Internet namreč nudi neskončne možnosti t. i. spletnega nadlegovanja, ustrahovanja in zalezovanja.

10. Vse, kar prebereš, vidiš in slišiš na internetu, ne drži. Splet je smetišče informacij. Bodi kritičen_a in obiskuj verodostojne spletne strani ter preverjaj informacije z drugimi ne-spletnimi viri (npr. s knjigami in z objavami, kjer je avtor_ica podpisan s svojim pravim imenom in priimkom ...).

Nauči se ustrezno navajati vire, ki jih uporabljaš pri svojem delu. Spoštuj avtorske pravice (<http://www.uil-sipo.si/uil/dejavnosti/avtorska-in-sorodne-pravice/opredelitev-avtorske-in-sorodnih-pravic/>).

11. Ne klikaj spletnih povezav, ki niso varne. Ne odpiraj mejlov in priponk, katerih pošiljatelj je neznan oziroma ima sumljiv e-naslov. Lahko gre za okužbo z zlonamerno kodo (virusi, trojanci), ki s seboj prinašajo neprijetne posledice (kraja gesel za dostop do spletnih storitev, kraja osebnega digitalnega certifikata, kraja podatkov o kreditnih karticah; vdor do tvojih fotografij, video vsebin, prijateljev in drugih osebnih podatkov).

12. Če prejemaš na svoj mejl ali telefon:

- vsebino, ki je nasilna, spolno obarvana, polna neprimernega izražanja, rasističnih in seksističnih komentarjev;
- izsiljevanje z domnevnimi intimnimi posnetki;
- ponudbe o hitrem zaslužku, neverjetno poceni spletnih nakupih, dediščinah neznanih sorodnikov ipd.;

zaupaj to staršem, učiteljem ali šolski svetovalni službi. Vsebino pa lahko prijaviš tudi sam_a (vse zlonamerne objave shranjaj):

- lokalni policijski postaji ali
 - na SI-CERT nacionalni odzivni center za kibernetško varnost (<https://www.cert.si/>) ali
 - na Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenije (<https://www.spletno-ok.si/>).
- Usposobljeni pregledovalci prijavo pregledajo in jo, če ocenijo, da gre za domnevno nezakonito vsebino, posredujejo organom pregona.

PRAVILA VZORNEGA IN ODGOVORNEGA VEDENJA NA VIDEO UČNI URI

Snemanje, slikanje in objavljanje posnetkov drugih brez pisnega dovoljenja ter označevanje oseb na slikah je groba kršitev. Prav tako javno razkrivanje njihovih osebnih podatkov, zasebnih sporočil in video vsebin.

Tudi če ne objavljaš fotografij, sporočil in video vsebin drugih ljudi, jih lahko o tebi objavi nekdo drug in jih prikaže na način, ki je za tebe žaljiv (VA vsebine so digitalne, zato jih ni težko kopirati, zmanipulirati in predrugačiti).

Za vljudnostno in spodbudno klimo na video učnih urah smo soodgovorni vsi, ki vstopamo v odnos. Nekaj koristnih smernic za vzorno in odgovorno vedenje na videosrečanjih:

- 1. Deset minut pred začetkom prve šolske ure preveri delovanje mikrofona in kamere. Priporočljiva je uporaba slušalk.**
- 2. Izberi si prostor, kjer ni ljudi in hrupa. Svetloba naj ne prihaja izza hrbta.**
- 3. Izklopi zvok na mobilnem telefonu in ga pospravi v predal oziroma nekam, kjer ne bo motil tvoje pozornosti.**
- 4. Vstop na videokonferenco je dovoljen zgolj:**
 - s pravim imenom in priimkom (ne z vzdevkom);
 - tebi kot prejemniku_ici e-povezave (e-povezave se ne prepošilja sorodnikom, sosedom, prijateljem ...).
- 5. Pri vstopu na videokonferenco pozdravi, vklopi kamero in izključi mikrofona. Za zaščito zasebnosti izberi opcijo nevtralnega ali virtualnega ali zamegljenega ozadja.**
- 6. Ko steče video učna ura, sledi predavanju, sprašuj, podajaj svoja mnenja in izkušnje ... Tvoja dolžnost je aktivno sodelovati, saj imaš pravico do kvalitetnega izobraževanja.**
- 7. Če želiš kaj vprašati in komentirati, dvigni roko ali klikni na gumb Reakcije/Reactions.**
- 8. Pri uporabi Klepetalnika/Chata upoštevaj slovnico in pravopis (ne piši samo z velikim črkami).**
- 9. Zvočno in slikovno snemanje ter fotografiranje je prepovedano (razen v primerih, če imaš pisno dovoljenje profesorja_ice in ostalih udeležencev).**
- 10. Objavljanje fotografij ter video in avdio posnetkov na družabnih omrežjih je prepovedano (razen v primerih, če imaš pisno dovoljenje profesorja_ice in ostalih udeležencev).**

11. Ko se video učna ura konča, izključi kamero oziroma prekrij lečo kamere, da se izogneš morebitnemu spletnemu prisluškovanju in opazovanju.
12. V primeru neupoštevanja e-bontona in širjenja sovražnega govora, se udeleženca_ko izključi z videosrečanja. V eAsistent se zapiše zapisnik.

Poskrbi za svoj spletni ugled in spletni ugled drugih.

Spletni (Zoom) bonton na SVŠGUGL			
			
miren prostor	točnost	izključen telefon izven dosega rok (razen če na Zoom dostopaš preko telefona)	vpis s pravim imenom in priimkom
			
vljudnostni pozdrav	izključen mikrofons (razen ko si pozvan_a oziroma ko želiš aktivno sodelovati v pogovoru, komentiranju ...)	vključena kamera	fotografiranje in snemanje ni dovoljeno objavljanje fotografij in video vsebin na družabnih omrežjih ni dovoljeno
			<p>V primeru neupoštevanja e-bontona se udeleženca_ko izključi z video učne ure.</p>
pripravljenost, sodelovanje in vljudnost	dvignjena roka za sodelovanje	prehranjevanje, spanje, sušenje las, sesanje stanovanja ... ni dovoljeno	

ODZIVI DIJAKINJ

Trenutno živimo v obdobju, kjer predvsem mladi preživimo ogromno časa na internetu, kjer pa se dogajajo vse mogoče stvari, zato se z vsem prebranim močno strinjam. Prav tako se mi zdi pošteno, da imamo dijaki na Zoom konferencah prižgane kamere, da tako pokažemo vsaj malo spoštovanja do profesorjev, ki se trudijo z razlago, ne pa da gledajo v črn ekran in na nek način razlagajo sami sebi. Seveda moramo biti ves čas pozorni na vse, kar delimo in s kom delimo, ter paziti na gesla, da ne pride do zlorab.

Dijakinja 2. a

Spletni bonton je ravno tako pomemben kot zrak, ki ga rabimo za dihanje. Vsak mora na spletu skrbeti, da se obnaša tako, kot se mora, da se vsi »sogovorniki« počutijo dobro, saj imajo pravico do mirnega izobraževanja.

Dijakinja 1. d

Strinjam se, da je spletni bonton zelo pomemben oz. bi lahko rekli, da je tako pomemben kot v realnem svetu. Tudi spletni bonton odraža naše spoštovanje, odnos do dela in vljudnost. Popolnoma se strinjam s tem, da so kamere pri delu vklopljene, saj je tako za vse bolj prijetno in sproščeno ... Mislim, da se bomo le z upoštevanjem spletnega bontona lahko lažje približali pouku v šoli.

Dijakinja 4. d

Zdi se mi, da v današnjih časih premalo mladih pozna spletni bonton, zato podpiram idejo o njegovem širjenju. Splet je zelo koristen, vendar je na drugi strani lahko tudi zelo nevaren. Napisana pravila spletnega bontona se mi zdijo razumljiva in če se jih bomo vsi držali, bomo lažje prebrodili te čudne čase.

Dijakinja 2. c

Zelo sem vesela, da imamo v letošnjem šolskem letu, v času šolanja na daljavo, skoraj čisto vse ure srečanje preko Zooma. To nam dijakom da resnično možnost kakovostnega izobraževanja. Pohvalila bi profesorje, ker so dobro pripravljeni na učne ure ... Zelo dobro se mi zdi, da aktivirajo tudi nas učence, tako da nas med uro sprašujejo in skratka komunicirajo z nami.

Med srečanji preko Zooma in nalaganju nalog na spletno učilnico je seveda pričakovano, da lahko pride do tehničnih težav. Ne zdi pa se mi prav, da si nekateri izmislijo, da imajo tehnične težave in se tako izmuznejo sodelovanju pri urah, oddaji naloge ali pa pisanju testa.

Dijakinja 4. d

Predvsem se mi zdi pomembna prepoved snemanja in fotografiranja ter objavljanja brez pisnega dovoljenja. Stvari na spletu potujejo resnično hitro in ko nekaj pride na splet, tudi če to zbrišeš, ostane tam za vedno. Nobene pravice nimamo, da bi to počeli, zato se mi zdi resnično pomembno, da si pošten do ljudi okoli sebe ter da spoštuješ spletni bonton.

Dijakinja 1. d

Z vsem napisanim se strinjam. Mislim, da bi bilo potrebno o tem ozavestiti še več ljudi, še posebno v času pouka na daljavo, saj vsak misli, da lahko kar prostovoljno slika ali snema videoklice, vendar je to osebni podatek in verjamem, da nihče ne bi rad, da kakršni koli posnetki ali slike pristanejo nekje na spletu.

Dijakinja 2. a

Preko družabnih omrežij, ki so nedvomno v porastu, vse bolj razkrivamo svojo osebnost in zasebno življenje. Nam dijakom, bodočim iskalcem služb, ne bi smelo biti vseeno, kaj vse je objavljeno. Absolutno podpiram tudi zasebnost oz. to, da je potrebno nekoga, ki je s teboj na sliki, vprašati ali se strinja z objavo.

Dijakinja 1. d

Zelo mi je všeč, da so pravila obnašanja na spletu zapisana. Tako si lahko v primeru, da kakšno stvar pozabimo, ponovno pogledamo oz. preberemo. Spletni bonton mi je povsem razumljiv in se z njim v celoti strinjam. Verjamem, da mi bo prišel prav. Ne le v sklopu šole, temveč tudi v življenju. Medsebojna komunikacija je bistvenega pomena za naše življenje.

Dijakinja 2. c